

Emlékpontok

Láng Eszter kiállítása

PATAKI GÁBOR

Miskolci Galéria, 2018. II. 1. – III. 4.

Láng Eszter Bodó Mihály *A festészet mint nyelvjáték* című könyvéről szóló, a Spanyolnáthában megjelent kritikájában finoman és udvariasan kételyeit fejezi ki a szerző azon véleményével kapcsolatban, hogy minden kép tartalmától és intenciójától függetlenül csak foltok és tónusok kétdimenziós halmaza, s ezért képtelen a valóság reprezentálására. Láng ezzel szemben a jel és a róla alkotott, illetve általa közvetített képzet összetartozását, kölcsönös hasonlúságát hangsúlyozza, kiemelve az ebben rejlő lehetőségeket, „üzenetek” változatosságát.

LÁNG ESZTER: *Hajnal Lecznában*, 2006, pasztell, 65x50 cm

S mindez a sokszínűség fellelhető itt bemutatott művein is. A tökéletesen nonfiguratív munkáktól a szimbolikus-allegorikus karakterű, vagy tájélmények emlékét sugalló absztrakt műveken át a figuratív részleteket őrző képekig terjed a skála.

Mindez nem a bizonytalanságot, ellenkezőleg, a teljességre, a változatosságra törekvést jelzi. Ez nála valószínűleg alkati kérdés: sohasem elégszik meg a kultúra, a művészet egy-egy szeletével, szinte mindig új összefüggéseket keres, új területek meghódítására indul. Festmény, elektrografika, vers, próza, tanulmány, interjú, recenzio, kritika, közgazdasági elemzés, honlapok, kiállítások szervezése – biztos, hogy jó néhányat kihagytam az általa hatalmas energiákkal és eredményesen folytatott tevékenységek közül. Nem specialista akar tehát lenni, hanem a világ különböző megnyilvánulásaira kíváncsi, érzékeny ember.

A külső és a belső táj, a világ s az annak jelzéseit észlelő, azokat önnön képére alakító én között folyamatos a kapcsolat. Egymásba érnek, egymást alakítják, Láng Eszter, saját szavaival, folyamatosan „utazik” közöttük. Néha ugyan felbukkannak még konkrét, többé-kevésbé azonosítható elemek: fák sziluettje, egy tó dombvonulattal. De ez inkább az utazás kiindulópontja, mely befelé, egyre mélyebbre vezet. Ott már csak az emlékekből felvillanó flashbackek, lényegükre csupaszodó vagy éppen egy-egy érzelmi-hangulati töltéstől átított személyes emlékek maradnak.

Ez a töltés lesz az egyes sorozatok alaphangja is. Van, amikor gyengéden egymáshoz simulnak a kékesen derengő sejtformák, mint a bácskai, ómoravicai emlékeket feldolgozó együttesen. A délkelet-lengyelországi Leczna hangulatai inkább lazás aláhulló foltokat, színes, kőszerű képződményeket hívnak elő, a Maros-mente inkább a szomorkás elvagyódás lekötelezettje, Ólubló átabota sorokba rendezett fénykockákra bomlik, Párizs éjjeli ege varázsos színpamacsokkal van teli.

Van egy, a központi mag körül hullámzó formákat felvonultató sorozata, mely az *Engramok* címet viseli. Az engram tulajdonképpen emlékmás, emléklenyomat, egy élmény megőrzött, rögzített esszenciája. Azt hiszem azonban, hogy műveinek döntő többségét el lehetne látni ugyanezzel a megnevezéssel, hiszen majd mindegyikük egy-egy táj, hangulat, különös pillanat megőrzése és felmutatása. S a művészet eszközével, felidézéssel a néző számára is átélhető, megközelíthetőek lesznek ezek a pillanatok. Nem tudjuk ugyan, milyen volt a Torok Sándorral átvirrasztott nyári éjszaka, de a derengő, egymáson úszó kék és fekete formák közvetíteni tudják annak rendkívüliségét, kitüntetett mivoltát.

Miközben egy percig sem adja fel önmagát, továbbra is sokoldalú marad, egyre nyilvánvalóbb lesz számára – s talán számunkra is – az, amit így fogalmaz meg egyik versében: „szembesülünk önmagunkkal / miközben részesei vagyunk a történetnek”.